

Załącznik Nr 1

Do Zarządzenia 324.2023

Burmistrza Miasta i Gminy Skawina

z dnia 29 listopada 2023 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy
Skawina na rok 2024**

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział I	4
I.1. Podstawy Prawne Programu	4
I.2. Adresaci Gminnego Programu	5
I.3. Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Skawina	5
I.3.1. Spożywanie alkoholu	5
I.3.2. Substancje psychoaktywne	8
I.3.3. Uzależnienia behawioralne	9
I.3.4. Dorośli mieszkańcy Gminy Skawina	10
I.3.5. Młodzież i uczniowie Szkół z Gminy Skawina	12
I.3.6. Skutki prawne, zdrowotne i społeczne związane z używaniem alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych	15
Rozdział II	22
II.1. Cele Gminnego Programu	22
II.2. Cele szczegółowe Programu	23
II.3. Zadania i działania Gminnego Programu	23
Rozdział III	33
III.1. Działalność i zasady Wynagradzania Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów	33
Rozdział IV	34
IV.1. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu	34
IV.2. Zasoby instytucjonalne i realizatorzy Gminnego Programu	34
IV.3. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu	35

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2024 zwany dalej „Programem” określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Wszystkie zadania ujęte w Programie odpowiadają na problemy społeczne i dostosowane są do potrzeb lokalnych. Zaplanowane i podejmowane inicjatywy obejmują wszystkich mieszkańców Gminy Skawina bez względu na wiek, płeć czy status społeczny.

Priorytetem Programu jest zwiększenie świadomości wśród wszystkich mieszkańców Gminy Skawina na tematy związane z użytkowaniem alkoholu, środków psychoaktywnych, narkotyków oraz ich wpływu na zdrowie.

Realizując Program należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o zdrowiu psychicznym oraz było zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

Program łączy różne działania profilaktyczne z obszaru problematyki uzależnień. Obejmuje profilaktykę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, profilaktykę w zakresie uzależnień behawioralnych, oraz wybrane obszary związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Gminny Program został opracowany o wypracowane opinie, wnioski podczas pracy różnych instytucji oraz organizacji w środowisku lokalnym.

Gminny Program jest realizowany przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie, co określają przepisy o pomocy społecznej.

Rozdział I

I.1. Podstawy Prawne Programu

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są m.in. następujące ustawy :

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz.2050 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021r. poz.1956 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2022r. poz. 2123 z późn.zm.)
6. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021r. poz. 2469)
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023r. nr 96 poz. 873)
8. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023r. poz. 991 z późn.zm.)
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021r. poz. 642)

I.2. Adresaci Gminnego Programu

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy i mieszkanki Gminy Skawina – dzieci, młodzież, dorośli, w tym seniorzy. Gminny Program zwraca uwagę na problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, i innych substancji psychoaktywnych a także na problemy związane z uzależnieniami behawioralnymi oraz problemy rodzin uwikłanych w przemoc.

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.

Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą.

Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem. Program adresowany jest także do osób pijących alkohol i używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy; uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję i współuzależnionych – rodzin i bliskich (działania wspierające).

Ponadto adresatami Gminnego Programu są również pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Skawina, zajmujących się zawodowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień czy wolontariuszy, osób fizycznych, przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w obszarze będącym przedmiotem niniejszego dokumentu.

I.3. Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Skawina

I.3.1. Spożywanie alkoholu

Alkoholizm został uznany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za problem medyczny w 1951 roku. Uzależnienie od alkoholu (zespół uzależnienia, zależność alkoholowa, F10.2), figuruje od 1978 roku w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (ICD-9), jako zespół objawów somatycznych oraz zaburzeń zachowania i funkcji poznawczych, w których picie alkoholu staje się dominujące nad innymi, poprzednio ważniejszymi zachowaniami.

Nałóg jest chorobą somatyczną, której konsekwencje dotyczą nie tylko osoby uzależnione ale również ich rodziny. Alkoholizm to nie jest problem wieku, tylko wzorców i modelu funkcjonowania a także agresywnej reklamy firm produkujących alkohol. Najbardziej

widoczna w mediach jest reklama firm piwowarskich, które wykorzystują w spotach mechanizm naśladownictwa i utożsamiają spożywanie alkoholu z przyjemnościami. Istotne jest kiedy następuje inicjacja alkoholowa i jaka funkcję pełni alkohol w rodzinie. Ciężko jest określić w jakim wieku ludzie są najbardziej narażeni na spożywanie alkoholu. Wiele osób zaczyna nadużywać alkohol po przejściu na emeryturę. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształcone, majątne, przedstawiciele elit itp. Kolejnym problemem jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol. Polki sięgają po alkohol „bo lubią”, z powodu zmartwień, stosują alkohol jako reduktor lęku. Także młodzież z zamożnych rodzin coraz więcej pije alkohol. Konsumpcje utożsamia z dobrą zabawą, chcą aby życie było wesołe, chcą chociaż na chwile zapomnieć o swoich problemach.

Na poziomie lokalnym rada gminy podejmuje uchwały w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu poprzez: limitowanie zezwoleń na sprzedaż (detal) i podawanie (gastronomia), określa zasady usytuowania miejsc sprzedaży, oraz może wprowadzić ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Na organach administracji samorządowej spoczywa obowiązek do podejmowania takich działań, które powinny zmierzać do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych. Ponadto rada gminy w drodze uchwały może wprowadzić ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Zmniejszenie dostępności fizycznej alkoholu jest jednym z trzech najważniejszych postulatów(Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w zakresie ograniczenia problemów powodowanych przez picie alkoholu).Dwa pozostałe to podniesienie cen alkoholu i wprowadzenie zakazów i ograniczeń w sprawie reklamy alkoholu.

W związku z nowelizacją w 2018r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Miejska w Skawinie podjęła Uchwałę Nr XLVI/623/18 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Skawina.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:

- 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:

- 40 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo;

- 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Kształtując lokalną politykę wobec alkoholu, Radni Rady Miejskiej w Skawinie w dniu 29 sierpnia 2018 r. **Uchwałą Nr XLVI/622/18 Rady Miejskiej w Skawinie w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta i Gminy Skawina miejsc sprzedaży, podawania napojów alkoholowych**, wskazali iż punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal), za wyjątkiem napojów o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa, nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż 50 metrów od obiektów chronionych (przedszkoli, szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, specjalnych ośrodków szkolno- wychowawczych, poradni psychologiczno- pedagogicznych oraz innych placówek oświatowo- wychowawczych). Sposób mierzenia odległości został określony w cyt. wyżej uchwale.

Uchwałą Nr XLVI/621/18 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 sierpnia 2018r. wprowadzono na terenie Miasta i Gminy Skawina ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży tj. między godziną 22.00 a 5.00.

W 2022r. została przeprowadzona „Diagnoza problemów uzależnień Gminy Skawina”, z której wynika, że badani respondenci (65%) twierdzą, że uzasadnione było wprowadzenie na terenie Gminy Skawina ograniczenia w nocnej sprzedaży alkoholu, co również było potwierdzone przez ekspertów biorących udział w spotkaniach fokusowych organizowanych w ramach prowadzonej diagnozy.

Ankietowani (59%) nie widzą również potrzeby w zwiększeniu bądź zmniejszeniu liczby punktów sprzedaży alkoholu (27% ma trudności z wyrażeniem opinii dot. liczby punktów sprzedaży na terenie gminy).

Uwagę należy też zwrócić iż wg 34% respondentów na terenie Gminy Skawina można kupić alkohol z nielegalnego źródła. Opinii tej nie podziela 2% badanych. Należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek osób, które nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (65%).

Mając na uwadze wyniki „ Diagnozy problemów uzależnień Gminy Skawina” oraz opinie mieszkańców co do dostępności napojów alkoholowych rekomenduje się podtrzymanie zakazu sprzedaży alkoholu po godzinie 22.00.

I.3.2. Substancje psychoaktywne

Substancje psychoaktywne oddziałują na układ nerwowy, powodując zmiany nastroju, spostrzegania, świadomości i zachowania. Pojęcie to obejmuje zarówno substancje legalne (np. nikotyna, alkohol, kofeina) jak i nielegalne (np. marihuana, heroina, kokaina itp.). Istnieją również dopalacze, czyli preparaty, w skład których wchodzi substancje nieznajdujące się na liście substancji kontrolowanych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Rośnie także spożycie (szczególnie wśród uczniów i studentów) preparatów guaranowych i kofeinowych, stosowanych w celu usunięcia zmęczenia i zwiększenia zdolności pamięciowych. W związku z powszechną dostępnością oraz reklamą u młodych ludzi wykształca się nawyk sięgania po nienaturalne metody zwiększania wydolności fizycznej i psychicznej.

„Diagnoza Problemów Uzależnień Gminy Skawina” pokazuje iż wśród dorosłych mieszkańców gminy Skawina przynajmniej raz w życiu paliło marihuanę lub haszysz 14% badanych. W ciągu roku poprzedzającego badanie, marihuanę lub haszysz paliło 7% ankietowanych, a jedna osoba paliła więcej niż 20 razy. W ciągu ostatnich 30 dni, 10 osób zapaliło marihuanę lub haszysz. Z osób, które podały wiek palenia marihuany lub haszyszu, 12% paliła ją mając 18 lat lub więcej.

Do zażywania amfetaminy w ciągu życia przyznało się 4% ankietowanych (łącznie 13 respondentów), z czego jedna osoba miała z nią styczność 40 razy i więcej. W ciągu ostatniego roku do zażywania amfetaminy przyznały się dwie osoby, a ciągu ostatnich 30 dni nikt tego nie robił. Wszyscy respondenci biorący udział w badaniu, którzy mieli styczność z amfetaminą zażyli ją po ukończeniu pełnoletności¹.

Do zażywania ekstazy w ciągu życia przyznało się 2% ankietowanych (9 osób) z czego jedna osoba zrobiła to 3-5 razy. Przed upływem 12 miesięcy jedna osoba miała styczność (3-5 razy), tak jak w ciągu ostatnich 30 dni nikt (1-2 razy). Wszyscy respondenci biorący udział w badaniu, którzy mieli styczność z ekstazą zażyli ją po ukończeniu pełnoletności².

Wśród badanej społeczności 5 osób przyznało się do zażycia LSD, grzybów halucynogennych (12 osób) oraz kokainy (3 osoby). W ciągu ostatnich 12 miesięcy 2 osoby zażyła LSD, 3 osoby grzyby halucynogenne, a 1 osoba – kokainę³.

Z 59 osób, które próbowały narkotyków, najczęściej robiły to na wakacjach (28 osób). Rzadziej było to u siebie w domu bądź u kolegi (16 osób)⁴.

¹ Diagnoza Problemów Uzależnień Gminy Skawina, Październik 2022 str. 61

² ibid. str.62

³ ibid. str. 62

⁴ ibid. str. 63

Coraz większym problemem w polskim społeczeństwie jest dostęp do leków w aptece. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywiera wpływ na układ nerwowy i jeśli są stosowane niezgodnie z przeznaczeniem mogą wywołać efekty odurzające. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych (w Polsce sprzedaż leków rośnie).

Z terenu Gminy Skawina zgodnie z „Diagnozą Problemów Uzależnień Gminy Skawina” w ciągu całego życia do zażywania leków uspokajających lub nasennych bez zalecenia lekarza przyznało się 10% ankietowanych, z czego 3% zrobiło to od 1 do 2 razy, a kolejne 3% - powyżej 20 razy. W ciągu ostatnich 12 miesięcy ten procent się zmniejszył, chociaż niezmiennie 3% zażyło leki od 1 do 2 razy. Wśród badanych dwie osoby zażywały dopalacze 1-2 razy. W ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz 30 dni taka sytuacja nie miała. Tylko 3% pamięta wiek pierwszego spożycia środków uspokajających bądź nasennych i było to 18 lat lub więcej.

I.3.3. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Co skutkuje błędnym kołem i prowadzi do uzależnienia.

Najczęstszymi uzależnieniami behawioralnymi są: zakupoholizm, hazard, kompulsywne objadanie się, uzależnienia od seksu, pornografia, siecioholizm, uzależnienia od komputera i gier komputerowych, fonoholizm- uzależnienie od telefonu i wiele innych. Uzależnienie od danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnątrz przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki.

Z przeprowadzonych badań w „Diagnozie Problemów Uzależnień w Gminie Skawina” wynika iż ogromnym problemem jest uzależnienie od komputera, gier oraz fonoholizm. Uczniowie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych najczęściej korzystają z komputera w celu kontaktu ze znajomymi, słuchania muzyki, oglądania filmów oraz przeglądania mediów społecznościowych. Młodszy uczniowie najczęściej (40%) spędzają od 1 do 3 godzin na korzystaniu z komputera, rzadziej jest to od 3 do 6 godzin (28%). Inaczej jest w przypadku starszych uczniów – więcej osób spędza od 3 do 6 godzin (30%) niż od 1 do 3 godzin (29%).

Uczniów szkoły ponadpodstawowej częściej dotyka problem spadku efektywności nauki bądź pracy w wyniku zbyt długiego przebywania w sieci (33%). Ponad 1/3 nie śpi późno w nocy, bo

surfuje po Internecie (37%). Młodszym uczniom (31%) natomiast jest często zarzucane zbyt długie spędzanie czasu w sieci. Aż 26% próbuje bezskutecznie ograniczyć czas w sieci⁵.

W opinii respondentów głównymi sytuacjami, które mają wpływ na uzależnienie od komputera bądź Internetu, są zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (59%), zerwanie kontaktów z otoczeniem (57%) oraz pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (55%)⁶.

Jeśli chodzi o fonoholizm to badania wykazały, że młodszy uczniowie najczęściej (33%) korzystają z telefonu od 1 do 3 godzin. Starsi uczniowie korzystają z telefonu dłużej od 3 do 6 godzin (32%). Według deklaracji uczniów szkoły podstawowej, telefon najczęściej wykorzystują dla zabicia czasu/z nudów (72%) oraz do rozmawiania (80%). Najbardziej używają telefonu w celu ćwiczeń (26%) oraz ściągania danych do lekcji (30%). Dla starszych uczniów telefon służy głównie do rozmawiania (70%), smsowania (68%) oraz zabicia czasu (67%). Tak jak w przypadku szkoły podstawowej, najmniejszą popularnością cieszą się ćwiczenia (31%)⁷.

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej (74%) oraz szkoły ponadpodstawowej (71%) nie przejmują się (nie robi to na nich wrażenia) w sytuacji, gdy nauczyciele bądź rodzice domagają się oddania telefonu.⁸

I.3.4. Dorośli mieszkańcy Gminy Skawina

Jak wynika z wniosków i rekomendacji „Diagnozy Problemów Uzależnień Gminy Skawina”:

1. Wśród problemów społecznych, które zdaniem dorosłych mieszkańców gminy Skawina występują na tym terenie, dwa są szczególnie widoczne i dotyczą: poziom opieki zdrowotnej (28%) oraz dostępność do przedszkoli (20%) – odpowiedzi bardzo źle i źle. Szczególnie pierwszy problem niewątpliwie spowodowany był sytuacją epidemiczną w kraju – COVID19 dotknął największą liczbę badanych respondentów.
2. Pośród 3 najważniejszych problemów społecznych, które zdaniem ankietowanych występują na terenie gminy Skawina, najbardziej wyróżniającymi się odpowiedziami były słaby dostęp do opieki zdrowotnej (40%), alkoholizm (20%) oraz ubóstwo (18%). Warto zaznaczyć, że aż 40% badanych nie dostrzega w gminie żadnych problemów.
3. Świadkiem stosowania przemocy w rodzinie było 22% ankietowanych. Należy zaznaczyć, że w roku 2021 na terenie gminy Skawina przeprowadzono diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie. Ponadto aktualnie (tj. październik 2022 r.) na terenie gminy Skawina przeprowadzana jest „Pogłębiona diagnoza zjawiska przemocy w

⁵ Diagnoza Problemów Uzależnień Gminy Skawina, str. 80

⁶ Diagnoza Problemów Uzależnień Gminy Skawina, str. 67

⁷ ibid. str. 84

⁸ ibid. str. 84

gminie Skawina”. Ich wyniki szczegółowo obrazują problemy związane z przemocą w rodzinie oraz przemocą rówieśniczą, oraz wyznaczają kierunki i rekomendacje do działań w omawianym obszarze i ujęte będą w odrębnym dokumencie.

4. Najlichniesza grupa badanych (48%) twierdzi, że napoje alkoholowe powinny być traktowane tak, jak wszystkie inne towary i nie powinny podlegać żadnym ograniczeniom. Przeciwnie zdanie ma 39 % badanych, którzy uważają, że napoje alkoholowe nie powinny być traktowane jak inne towary i powinny podlegać ograniczeniom.
5. Według 34% respondentów na terenie gminy można kupić alkohol z nielegalnego źródła. Opinii tej nie podziela 2% badanych. Należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek osób, które nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (64%).
6. Ankietowani (59%) nie widzą również potrzeby w zwiększaniu bądź zmniejszaniu liczby punktów sprzedaży alkoholu. 27% ma trudności z wyrażaniem opinii dot. liczby punktów sprzedaży na terenie gminy. 121
7. Respondenci (65%) twierdzą, że uzasadnione było wprowadzenie na terenie gminy Skawina ograniczeń w nocnej sprzedaży alkoholu, co również było podkreślone podczas wywiadów z ekspertami.
8. Wśród dorosłych mieszkańców gminy biorących udział w badaniu występuje duży odsetek osób, które deklarowały spożywanie jakiegokolwiek alkoholu podczas całego swojego życia. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem zdecydowanie najpopularniejszym alkoholem było piwo (53%).
9. Zdaniem 66% respondentów motywem sięgania po alkohol mogą być uroczystości (66%), ucieczka od problemów (58%) oraz poczucie odprężenia (57%).
10. Dla badanych najczęstszą okazją spożycia alkoholu były spotkania ze znajomymi (73%) oraz spotkania rodzinne (73%).
11. Mieszkańcy w 78% nie kierowali pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej. Warto zaznaczyć, że kolejne 17% nie ma prawa jazdy. Tylko 2% osób deklaruje jazdę po alkoholu bądź innej substancji, a 3% odmawia odpowiedzi na to pytanie.
12. Według 72% mieszkańców uważa, że spożycie nawet niewielkiej ilości alkoholu, może mieć negatywny wpływ na przebieg ciąży oraz zdrowie dzieci.
13. Wśród dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu 14% respondentów paliło marihuanę lub haszysz przynajmniej raz w życiu, z czego 8% badanych zrobiło to 1-2 razy – używanie incydentalne. W przypadku amfetaminy 4% sięgnęło po nią przynajmniej raz w życiu. Zażywanie innych narkotyków zadeklarowało 3% badanych, wśród nich były LSD, grzyby halucynogenne, kokaina oraz ecstasy.
14. Zdobycie marihuany/haszyszu jak i amfetaminy jest dla większości niemożliwe do zrealizowania. Tylko 1% osób uznaje to za bardzo łatwe.
15. Wśród dorosłych mieszkańców gminy Skawina, dwie osoby biorące udział w badaniu zadeklarowały zażywanie dopalaczy.

16. Z deklaracji ankietowanych wynika, iż najpopularniejszą formą spędzania czasu wolnego jest (deklaracja bardzo często i często): o korzystanie z komputera, tabletu, telefonu dla przyjemności (53%) o oglądanie telewizji (49%) o realizowanie swojego hobby (46%).
17. W ciągu całego życia do zażywania leków uspokajających lub nasennych bez zalecenia lekarza przyznało się 10% ankietowanych, z czego 3% zrobiło to od 1 do 2 razy, a kolejne 122 3% - powyżej 20 razy. Tylko 3% pamięta wiek pierwszego spożycia środków uspokajających bądź nasennych i było to 18 lat lub więcej.
18. W opinii respondentów głównymi sytuacjami, które mają wpływ na uzależnienie od komputera bądź Internetu, są zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (59%), zerwanie kontaktów z otoczeniem (57%) oraz pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (55%). Ponadto ponad ¾ respondentów (78%) nie doświadczyło przykrych dla siebie zachowań przez Internet. Dla 12% były to obraźliwe komentowanie treści umieszczanych w Internecie.
19. Wg ankietowanych, szkoła powinna wspierać rodziców w wychowaniu dziecka (65%). Niestety już mniej osób zgadza się ze stwierdzeniami, że szkoła prowadzi dobrą profilaktykę (31%) oraz wspiera rodzica w wychowaniu dziecka (33%).
20. Zdania dot. dawanie dzieciom smartfona w celu oglądania bajek, grania w gry oraz oglądania śmiesznych filmików są podzielone. 52% rodziców daje swoim dzieciom telefon, natomiast 48% nie robi tego. Większość dzieci spędza czas na zabawie ze smartfonem powyżej 1 godziny dziennie. W przypadku 27 dzieci nie bawią się ze smartfonem w ogóle.
21. Najwięcej respondentów jest zadowolonych ze swoich relacji z przyjaciółmi (70%) oraz ze współmałżonkiem, partnerem/partnerką (65%). Najmniejsze zadowolenie jest w przypadku innych członków rodziny (33%).

I.3.5. Młodzież i uczniowie Szkół z Gminy Skawina

Z zawartych danych w „Diagnozie Problemów Uzależnień Gminy Skawina” wynika, że: uczniowie szkoły podstawowej najczęściej spędzają czas:

- korzystając z komputera, tabletu, telefonu dla przyjemności (72%),
- realizując swoje hobby (50%),
- aktywnie – uprawiając sport (42%).

Z kolei uczniowie szkoły ponadpodstawowej najczęściej korzystają z:

- komputera, tabletu, telefonu dla przyjemności (81%),
- realizują swoje hobby (36%).

Kolejno zgodnie z przeprowadzonymi badaniami⁹:

1. Młodszy uczniowie najczęściej (40%) spędzają od 1 do 3 godzin na korzystaniu z komputera, rzadziej jest to od 3 do 6 godzin (28%). Inaczej jest w przypadku starszych uczniów – więcej osób spędza od 3 do 6 godzin (30%) niż od 1 do 3 godzin (29%). Uczniów szkoły ponadpodstawowej częściej dotyka problem spadku efektywności nauki bądź pracy w wyniku zbyt długiego przebywania w sieci (33%). Ponad 1/3 nie śpi późno w nocy, 123 bo surfuje po Internecie (37%). Młodszym uczniom (31%) natomiast jest często zarzucane zbyt długie spędzanie czasu w sieci. Aż 26% próbuje bezskutecznie ograniczyć czas w sieci.
2. Znaczące grono uczniów szkoły podstawowej (86%) oraz ponadpodstawowej (87%) wie czym jest cyberprzemoc.
3. Wyzywanie okazało się najczęstszym zachowaniem pojawiającym się w Internecie dla uczniów szkoły podstawowej (53%) oraz ponadpodstawowej (55%).
4. Blisko połowa uczniów obu szkół nie wie czym jest fonoholizm. Uczniowie, którzy wskazali definicje, najczęściej wybierali patologiczne używanie telefonu komórkowego (45% w szkole podstawowej oraz 48 % w szkole ponadpodstawowej). Uczniowie szkół podstawowych, najczęściej używają telefonu od 1 do 3 godzin dziennie – 33%. W przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych najczęściej ankietowani używają telefonu od 3 do 6 godzin dziennie – 32%. Według deklaracji uczniów szkoły podstawowej telefon najczęściej wykorzystują dla zabicia czasu/z nudów (72%) oraz do rozmawiania (80%). Dla starszych uczniów telefon służy głównie do rozmawiania (79%), smsowania (68%) oraz zabicia czasu (67%). Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej (74%) oraz szkoły ponadpodstawowej (71%) nie przejmuje się w sytuacji, gdy nauczyciele, bądź rodzice domagają się oddania telefonu.
5. Najliczniejsze grono (34%) uważa, że na depresję cierpi kilku rówieśników. W przypadku szkoły ponadpodstawowej jest to 26%. Najwięcej uczniów jednogłośnie twierdzi, że większość uczniów nie wypuszcza telefonu z rąk.
6. Zdania uczniów na temat programów profilaktycznych w szkole są podzielone. Trochę ponad połowa uczniów szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej twierdzi, że brała udział w poniższych programach. Wyjątek stanowią kwestie bezpiecznego korzystania z Internetu – w takich zajęciach brało udział 71% szkoły podstawowej.
7. Ponad połowa uczniów zdecydowanie zgadza się, że ich relacje z mamą są pozytywne (64% - szkoła podstawowa, 60% - szkoła ponadpodstawowa). W przypadku ojca jest już to mniejszy odsetek pozytywne (58% - szkoła podstawowa, 44% - szkoła ponadpodstawowa). Warto zauważyć, że niewiele uczniów, bo zaledwie 20% szkoły ponadpodstawowej oraz 32% szkoły podstawowej, zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem o byciu szczęśliwym.
8. Uczniowie wskazywali na przemoc słowną (stosowanie wyzwisk, poniżanie) ze strony swoich rówieśników (30% w szkole podstawowej i 35% w szkole ponadpodstawowej).

⁹ Diagnoza Problemów Uzależnień Gminy Skawina, str. 122-125

124 Rządziej, choć również często, dochodziło do przemocy fizycznej – 26% w szkole podstawowej oraz 32% w ponadpodstawowej.

9. W związku z ograniczeniem kontaktów z rówieśnikami (w związku z izolacją w czasie pandemii COVID-19) uczniowie szkoły podstawowej najczęściej zmagali się z niską samooceną (18%). W odpowiedziach pojawiały się jednak: spokój (23%), radość (24%), zadowolenie (24%). Podobnie prezentuje się sytuacja w szkole ponadpodstawowej. Poza niską samooceną (20%) uczniowie wskazywali na spokój (23%), radość (25%) oraz zadowolenie (25%).
10. W ciągu życia 15% uczniów szkół podstawowych miało kontakt z papierosami, z czego 8% zapaliło papierosa od 1 do 2 razy, co może świadczyć o jednorazowej próbie. W szkole ponadpodstawowej jest 16% uczniów, którzy wypalili 40 papierosów lub więcej, co świadczy o celowym działaniu aniżeli jednorazowym incydencie – łącznie kontakt z papierosami miało 47% uczniów szkół ponadpodstawowych. W ciągu ostatnich 12 miesięcy w szkole podstawowej spada procent osób, które zapaliły papierosa. W szkole ponadpodstawowej odsetek osób palących 40 lub więcej razy jest wciąż wysoki, gdyż wynosi 14%.
11. W badanych klasach szkół podstawowych niespełna co trzeci (30%) z uczniów ma za sobą inicjację alkoholową, w przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych odsetek ten jest dwukrotnie większy (65%). Najpopularniejszym trunkiem wśród młodzieży okazało się piwo. W przypadku palenia papierosów, jak i picia napojów alkoholowych warto zwrócić uwagę, iż sprzedaż wyrobów tytoniowych oraz alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia jest zabroniona. Z przedstawionych wyników badania wynika, że przestrzeganie tego przepisu w na terenie diagnozowanego gminy nie jest zadowalające.
12. W szkole podstawowej mało który uczeń pamięta wiek pierwszego spożycia piwa. Z 8% osób, które go podały, wskazują na 10-14 lat. Wśród starszych uczniów był to wiek 15 lat lub więcej.
13. Na uwagę zasługuje fakt, iż 6% uczniów szkół podstawowych, wróciła do domu pod wpływem alkoholu i najczęściej rodzice nie zorientowali się lub nie zareagowali. W starszej grupie odsetek ten już wyniósł 35%.
14. Z obserwacji uczniów wynika, że kilku (39%) uczniów (przyjaciół) spożywa alkohol. W szkole ponadpodstawowej jest to już większość (46%).
15. Wśród młodszych badanych uczniów 2,6% ma za sobą kontakt ze środkami narkotycznymi zmieniającymi świadomość. Najwięcej, bo 15 osób ma za sobą kontakt z marihuaną lub haszyszem. W przypadku starszej grupy 19% uczniów ma za sobą kontakt z marihuaną lub haszyszem, z czego 4% paliło ją mniej niż 5 razy. Do spożywania amfetaminy przyznało się 6% uczniów szkół ponadpodstawowych.
16. W szkole ponadpodstawowej najliczniejsze grono osób zażywało substancje wziewne - 10%. Najmniej popularne okazały się crack oraz GHB. Ecstasy zażyło blisko 3% uczniów ponad 20 razy w całym życiu. W okresie 12 miesięcy od przeprowadzonego badania prawie 2% uczniów zażył ecstasy od 1 do 2 razy. Do zażycia amfetaminy

przyznało się 6% uczniów. W przypadku 2,3% uczniów było to jednorazowe zażycie. Spożywanie amfetaminy powyżej 20 razy w ciągu ostatnich 30 dni deklaruje 3% uczniów. W szkole podstawowej uczniowie, którzy przyznali się do zażycia takich środków, najczęściej wymieniali marihuanę lub haszysz (15 osób), co może wynikać z ich najłatwiejszej dostępności wśród wszystkich środków. Wśród badanych uczniów prawie żaden nie zażywał dopalaczy. Warto jednak zwrócić uwagę na prawie 3% szkoły ponadpodstawowej, która deklaruje zażycie dopalaczy 40 razy lub więcej w całym życiu. Odsetek ten spada, a do 30 dni przed badaniem jest to prawie 1%.

17. Zdecydowana większość obu szkół (82% młodszych uczniów i 73% starszych uczniów) nie zna miejsc, w których można zakupić marihuanę lub haszysz. Starsi oraz młodszy uczniowie najczęściej wskazywali Internet.
18. Zdecydowana większość badanych uczniów – 83% w obu szkołach zadeklarowała, że nie zna miejsc, w których można łatwo kupić dopalacze. Natomiast 9% ankietowanych ze szkoły ponadpodstawowej twierdzi, że dopalacze łatwo kupić w Internecie. Uczniowie sięgający po dopalacze po raz pierwszy najczęściej próbowali ich w szkole (4 osoby w szkole podstawowej oraz 6 w szkole ponadpodstawowej.). Starsi uczniowie podawali również park bądź ulicę jako miejsce pierwszego zażycia dopalaczy (6 uczniów).
19. Prawie co szósty (16%) badany uczeń szkoły podstawowej przynajmniej raz w życiu zażywał leki uspokajające lub nasenne bez zalecenia lekarza. W przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych do zażycia leków uspokajających lub nasennych bez zalecenia lekarza przyznało się 23% uczniów.

I.3.6 Skutki prawne, zdrowotne i społeczne związane z używaniem alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.

Nadużywanie alkoholu, środków psychoaktywnych stwarza wiele problemów prawnych, zdrowotnych i społecznych. Dane własne Centrum Usług Społecznych oraz dane pozyskane z dawnego Centrum Wspierania Rodziny (działającego do 31 grudnia 2022r.), Komisariatu Policji w Skawinie, Straży Miejskiej w Skawinie, Pogotowia Ratunkowego im. Siegfrieda Greinera w Skawinie, Szpitala Specjalistycznego im. Ludwika Rydygiera w Krakowie, Oddział Toksykologii i Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Detoksykacji, Krakowskiego Stowarzyszenia Terapeutów, Ośrodka Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenie „MONAR” w Krakowie, Szpitala Klinicznego im. J. Babińskiego w Krakowie, Centrum Medycyny Profilaktycznej Sp z o.o. w Krakowie, ul. B. Komorowskiego 12 mają na celu ukazanie skali problemu na terenie Miasta i Gminy Skawina.

Konsekwencje prawne przedstawiają dane liczbowe uzyskane od Komisariatu Policji i Straży Miejskiej w Skawinie oraz Sądu Rejonowego w Wieliczce, II Wydział Karny.

Z danych pochodzących z Komisariatu Policji w Skawinie wynika, że na terenie Gminy Skawina od 01.01.2022r. do 30.06.2023r. popełniono:

- 509 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazowi (art.43 cyt. ustawy),
- dokonano 1998 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba interwencji domowych związanych z przemocą domową wyniosła 48 interwencji,
- sporządzono 2 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w związku z zakłóceniem spokoju i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz zakończono 4- ro krotnie postępowanie Mandatem Karnym w zakresie zakłócenia porządku publicznego poprzez osoby będące pod wpływem alkoholu,
- odnotowano 79 przestępstw popełnionych przez sprawców będących pod wpływem alkoholu,
- w 2022r. nie odnotowano przestępstwa popełnionego przez sprawców będących pod wpływem alkoholu natomiast w 2023r. odnotowano 2 takie przypadki,
- z kolei liczba zatrzymanych kierowców w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu to 63 osoby.

Straż Miejska w Skawinie odnotowała następujące zdarzenia w 2022r. i I półroczu 2023r.:

- liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. za spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazowi - w 2022r. wyniosła - 321 w I półroczu 2023r.- 195;
- liczba udzielonych pouczeń wobec sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dot. spożywania napojów alkoholowych wbrew zakazowi) – w 2022r. wyniosła- 291 w I półroczu 2023r.- 174
- liczba nałożonych mandatów karnych na sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dot. spożywania napojów alkoholowych wbrew zakazowi) - w 2022r. wyniosła- 26 w I półroczu 2023r.- 18;
- liczba wniosków sporządzonych o ukaranie do Sądu Rejonowego w związku z zakłóceniem spokoju i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu. – w 2022r. wyniosła - 2 w I półroczu 2023r.- 3;
- liczba wniosków sporządzonych o ukaranie do Sądu Rejonowego o ukaranie za spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazowi.- w 2022r. wyniosła- 2 w I półroczu 2023r. nie sporządzono wniosków do Sadu Rejonowego;
- odsetek interwencji Straży Miejskiej dot. spożywania alkoholu w miejscach, w których jest to zabronione.- w 2022r. wyniosła 6,46 w I półroczu 2023r.- 7,69;

- liczba interwencji przeprowadzonych wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, w których pozostawienie ich mogło zagrażać życiu lub zdrowiu.- w 2022r. wyniosła 129 w I półroczu 2023r.- 26.

Za okres od 01.01.22r. do 30.06.2023r. Sąd Rejonowy w Wieliczce, II Wydział Karny przekazał następujące dane:

- ogólna liczba osób (mieszkańców Gminy Skawina) skazanych na karę pozbawienia wolności – 22 osoby ;
- liczba osób (mieszkańców Gminy Skawina) skazanych prawomocnie na karę pozbawienia wolności za przestępstwa „narkotykowe” z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii- 4 osoby;
- liczba osób (mieszkańców Gminy Skawina) skazanych prawomocnie na kare pozbawienia wolności za przestępstwa „narkotykowe” z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, wobec których zastosowano warunkowe zawieszenie kary pozbawienia wolności- 5 osób;

Konsekwencje zdrowotne i społeczne przedstawiają dane własne z Centrum Usług Społecznych w tym z dawnego Centrum Wspierania Rodziny (do 31 grudnia 2022r.), Pogotowia Ratunkowego im. Siegfrieda Greinera w Skawinie, Szpitala Specjalistycznego im. Ludwika Rydygiera w Krakowie, Oddział Toksykologii i Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Detoksykacji, Krakowskiego Stowarzyszenia Terapeutów, Ośrodka Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenie „MONAR” w Krakowie, Szpitala Klinicznego im. J. Babińskiego w Krakowie, Centrum Medycyny Profilaktycznej Sp. z o.o. w Krakowie. Należy dodać, że poniższe dane z zakładów lecznictwa nie odzwierciedlają rzeczywistej liczby osób leczących się w placówkach leczenia uzależnień (wiele placówek nie przekazało informacji na ten temat). Placówki te nie mają obowiązku przekładania gminie powyższych danych i niechętnie przekazują informacje na ten temat.

Na Oddziale Toksykologii i Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Detoksykacji Szpitala Specjalistycznego im. Ludwika Rydygiera w Krakowie hospitalizowany był 1 mieszkaniec Gminy Skawina od 01.01.2022r.do 30.06.2023r.

W Ośrodku prowadzonym przez Stowarzyszenie Terapeutów Uzależnień w Krakowie, ul. Wielicka w 2022r. leczyło się:

- 14 osób uzależnionych od alkoholu,
- 5 osób uzależnionych od narkotyków innych substancji psychoaktywnych.

Natomiast osób współuzależnionych leczących się w ośrodku było 4.

W I półroczu 2023r. sytuacja wyglądała następująco:

- 5 osób uzależnionych od alkoholu,
- 1 osoba uzależniona od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz

- 4 osoby współuzależnione.

W Ośrodku Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenia „MONAR” w Krakowie w 2022r. leczyla się 1 osoba z terenu Gminy Skawina i w I półroczu 2023r. również 1 osoba z diagnozą uzależnienia mieszanego.

W Szpitalu Klinicznym im. J. Babińskiego w Krakowie:

- w 2022r. -19 osób leczyło się na Oddziale Terapii Uzależnionych od alkoholu, w I półroczu 2023r.- 10;
- w 2022r. -18 osób leczyło się w Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych, w I półroczu 2023r.- 24;
- w 2022r.- 30 osób leczyło się w pozostałych oddziałach, w I półroczu 2023r.- 15;
- w 2022r.- 47 osób leczyło się w Poradni dla Osób Problemami Alkoholowymi, w I półroczu 2023r.- 32;

W Centrum Medycyny Profilaktycznej Sp. z o.o. w Krakowie z leczenia w poradni w 2022r. skorzystało 7 osób (3 osoby uzależnione od alkoholu /F10.2/ oraz 4 osoby współuzależnione /F43.2/) natomiast w I półroczu 2023r. w poradni skorzystało 9 osób (4 osoby uzależnione od alkoholu /F10.2/, 5 osób współuzależnionych /F43.2/).

W przypadku Pogotowia Ratunkowego w Skawinie dane przedstawiają się następująco: w 2022r. 79 osobom udzielono pomocy, w I półroczu 2023r. 49 osobom. Pogotowie Ratunkowe w Skawinie podczas interwencji na miejscu zdarzenia nie przeprowadza testów na obecność narkotyków i środków psychoaktywnych w organizmie pacjenta.

Należy zaznaczyć, że na terenie Miasta i Gminy Skawina nie funkcjonuje żadna placówka zdrowia świadcząca usługi w zakresie leczenia uzależnień.

Do 31 grudnia 2022r. Centrum Wspierania Rodziny działało jako punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz osób dotkniętych przemocą. Świadczyło pomoc osobom, małżeństwom i rodzinom przeżywającym trudności życiowe np. uzależnienie lub współuzależnienie, przemoc w rodzinie, konflikty, kłopoty w wychowaniu dzieci, problemy osobiste, stres związany z życiem codziennym, poczucie choroby, straty, krzywdy lub winy (...) ¹⁰

W Centrum Wspierania Rodziny w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022r. zatrudnieni psychologowie oraz terapeuta uzależnień udzielili łącznie 853 porady dla 457 osób (272 kobiet, 169 mężczyzn, 16 dzieci- z czego 803 porady udzielone były stacjonarnie, a 50 porad udzielono telefonicznie). Podobnie jak w latach poprzednich najczęściej zgłaszanym problemem był problem uzależnienia od alkoholu (389 porad). Kolejnym zgłaszanym problemem był kryzys rodziny (konflikty, trudności wychowawcze, rozkład pożycia- 114

¹⁰ Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 i efektów realizacji str. 5

porad). Problem uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych zgłosiło 49 osób, którym udzielono 114 porad. Problem przemocy w rodzinie zgłosiło 49 osób (w tym 34 osoby uzależnione od w/w środków psychoaktywnych), którym udzielono 55 porad. W CWR pełnił dyżur prawnik, który udzielał porad prawnych z zakresu: prawa cywilnego, pomocy społecznej, prawa karnego oraz innych dziedzin prawa, włączając w to również pomoc przy pisaniu pism procesowych.

Z pomocy prawnika dyżurującego w CWR w 2022r. skorzystało 327 osób, z czego 16 porad udzielono osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Tabela. 1. Liczba porad udzielonych w CWR w 2022 r.

L.p.	Specjalista	Wsparcie	Liczba porad udzielonych w CWR w 2022 r.
1.	Psycholog/ terapeuta uzależnień	Liczba porad (udzielonych stacjonarnie, telefonicznie)	853
1.	Psycholog/ terapeuta uzależnień	Liczba osób korzystających z porad specjalistów	457
2.	Prawnik	Liczba osób korzystających z porad prawnika, w tym: 16 osób doświadczających przemocy	327

Ponadto w 2022r. w CWR uruchomiono dodatkową formę wsparcia psychologicznego „Konsultacje z zakresu uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych” dla rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży od 02 marca do 30 czerwca z konsultacji skorzystało 21 osób. Konsultacje i usługi psychologiczne w obszarze przemocy w rodzinie pełnione przez psychologa- seksuologa od 31 marca do 23 czerwca z porad skorzystało 17 osób. Zrealizowano także 2 edycję „Program Grupy Wstępnej Edukacyjno-Motywacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych bądź zagrożonych uzależnieniem” obejmującej cykl 12 spotkań oraz spotkania indywidualne:

- w okresie od 27 stycznia do 14 kwietnia 2022r. program ukończyło 8 osób;
- w okresie od 19 maja do 11 sierpnia 2022r. w cyklu spotkań brało udział 6-8 osób.

Od 1 stycznia 2023 r. zadania z zakresu realizacji gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zostały przekazane do realizacji Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

Do 31 grudnia 2022r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie wykonywał zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Podstawowym zadaniem Ośrodka jest zapewnienie na terenie gminy

wszechstronnych i dostępnych świadczeń określonych w m.in. ustawie o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowania Ośrodka zapewnia kadra, w skład, której wchodziło wg stanu na 31 grudnia 2022r. 76 pracowników w tym 20 pracowników Placówek Seniorów oraz Centrum Wsparcia Opiekunów w Skawinie.

Pomoc Ośrodka udzielana była w formie pieniężnej tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, zasiłek celowy specjalny oraz niepieniężnej tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w DPS. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. W oparciu o ustawę o pomocy społecznej Ośrodek w 2022r. objął wsparciem **788 rodzin**, w których funkcjonowało łącznie 968 osób.

Najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej były takie problemy jak:

- **długotrwała lub ciężka choroba** – 388 liczba rodzin (w tym 579 osób w rodzinie)
- **niepełnosprawność**- 242 liczba rodzin (w tym 345 osób w rodzinie)
- **ubóstwo** – 286 liczba rodzin (w tym 469 osób w rodzinie)

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022r. udzielił także pomocy rodzinom z **problemem alkoholowym- 21 rodzin** zostało objętych pomocą (w tym 25 osób w rodzinie), z powodu **narkomanii objęto 1 osobę**.

Bardzo istotnym problem naszych czasów jest **przemoc domowa** - zjawisko, które w bardzo wielu przypadkach jest ukryte i nie zostaje ujawnione. Jest to zjawisko trudne do zdiagnozowania. Tak naprawdę nikt nie wie, jaka jest prawdziwa skala przemocy domowej. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

W roku 2022 procedurą „Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 98 rodzin. W porównaniu do roku 2021 nastąpił spadek rodzin objętych pracą grup roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” o 10 rodzin.

Tabela 2. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2022 r.

Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Policja	22
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	35
Placówki Oświatowe	3

Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Służba Zdrowia	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Razem	61

W Skawinie działa Zespół Interdyscyplinarny, który spotyka się cyklicznie i zajmuje się głównie diagnozowaniem problemu przemocy na terenie Gminy, inicjuje podejmowanie działań wobec osób lub rodzin dotkniętych problemem przemocy i znajdującym się w kryzysie. Działania te skierowane są przede wszystkim na rozwiązanie konkretnego problemu. Ważnym elementem pracy Zespołu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do ofiar przemocy domowej jak i sprawców, oraz świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz w problemy współistniejące. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań Zespołu omawiano problemy dotyczące zjawiska przemocy domowej występujące na terenie gminy Skawina, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”. Zespół Interdyscyplinarny podejmował również decyzje o zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”.

Asystent rodziny pełni w środowiskach rodzinnych wiele ról, m.in. jest rzecznikiem rodziny, mediatorem rodziny i w rodzinie, konsultantem, superwizorem, doradcą. Zadaniem asystentów jest kierowanie procesem zmiany postaw życiowych wszystkich członków rodziny. Prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną, określa wraz z rodziną sposób wyjścia z trudnej sytuacji, ustala słabe i mocne strony rodziny, rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny bezpośrednio świadczy usługi rodzinom przeżywającym trudności i pomaga w dotarciu do usług oferowanych przez system wsparcia. Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny, które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych- 51 rodzin /99 dzieci.

Natomiast praca socjalna to interdyscyplinarna działalność mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2022 r. objęto pracą socjalną 59 środowisk tj. 81 osób w tym dzieci 13.

W 2022r. w Placówce Wsparcia Dziennego prowadzaną przez Stowarzyszenie „ Siemacha” objętych opieką zostało 182 wychowanków z terenu Gminy Skawina.

Gmina Skawina ma także zawartą umowę z Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie, ul. Rozrywki 1, dzięki której Policja i Straż Miejska dowożą do wytrzeźwienia mieszkańców Gminy Skawina ale także osoby nie będące jej mieszkańcami a które zostały „zatrzymane” na terenie Gminy Skawina. W 2022r. do wytrzeźwienia odwieziono 127 osób.

Rozdział II

II.1. Cele Gminnego Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem, który określa zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom na terenie gminy Skawina. Program tworzy spójny system działań naprawczych i profilaktycznych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Głównym celem Gminnego Programu jest przeciwdziałanie powstaniu uzależnień oraz ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, zwłaszcza szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

W Gminnym Programie uwzględniono także problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia.

Realizacja powyższego celu przełoży się na zwiększenie jakości życia mieszkańców Gminy Skawina.

Problem uzależnień wciąż jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od pochodzenia, statusu, czy sytuacji ekonomicznej. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego – szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej, medialnej itp.

Cel będzie realizowany w obszarach:

- Profilaktyka uniwersalna (adresowana do wszystkich), selektywna (adresowana dla grup zwiększonego ryzyka), wskazującej (adresowanej do grup zwiększonego ryzyka, w których rozwinęły się pierwsze symptomy zaburzeń przy jednoczesnym braku kryteriów diagnostycznych używania szkodliwego lub uzależnienia) - prowadzenie

profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

- Terapii (leczenie, interwencja) - obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem lub współuzależnieniem od alkoholu i narkotyków np. programy terapeutyczne
- Rehabilitacji (postępowanie po leczeniu uzależnień od alkoholu i narkotyków)- realizacja programów readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne, w tym także działalność środowisk abstynenckich, zapobieganie nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia, programy aktywizacji zawodowej).

II.2 Cele szczegółowe Programu

Cele szczegółowe Programu:

1. Dążenie do zmiany struktury spożywania napojów alkoholowych oraz opóźnienie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, tytoniowej.
2. Udzielenie osobom uzależnionym , zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego, prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.
3. Ograniczenie dostępności do alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych i innych uzależnień.
4. Wzrost społecznej świadomości poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, oraz uzależnień behawioralnych.
5. Przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawa w związku z reklamą oraz sprzedażą napojów alkoholowych.
6. Poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym w ramach realizacji Gminnego Programu.
7. Współpraca i wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie i uzależnień behawioralnych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

II.3. Zadania i działania Gminnego Programu

Zadaniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2024 są:

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z grupy uzależnień behawioralnych
- II. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy i wsparcia psychospołecznego i prawnego, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV. Realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- V. Działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich spożywania określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- VI. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną
- VII. Wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z grupy uzależnień behawioralnych

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
I.1.	Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz osób dotkniętych przemocą domową	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z poradnictwa i konsultacji specjalistów • liczba udzielonych porad, konsultacji przez specjalistów • liczba specjalistów świadczących wsparcie • liczba godzin udzielonego wsparcia
I.2.	Działalność Grupy Rodzinnej Al.-Anon, „Vita Rosa”, Grup Samopomocowych Anonimowych Alkoholików „Aqua Vita”, „Haller”/ wspieranie działalności grup samopomocowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba grup funkcjonujących na terenie Gminy Skawina
I.3.	Edukacja społeczna o problemach alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnieniach, w tym uzależnieniach behawioralnych- upowszechnienie materiałów informacyjnych /edukacyjnych w tym m.in. ulotki, plakaty, media społecznościowe, strony internetowe	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dystrybuowanych materiałów
I.4.	Inne działania wynikające z bieżącej analizy sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy i wsparcia psychospołecznego i prawnego, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
II.1.	Prowadzenie specjalistycznej oferty pomocowej dla rodzin z problemem alkoholowym, osób współzależnionych i/lub dorosłych wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym/narkotykowym oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba udzielonych porad, informacji, konsultacji, itp. • liczba osób objętych wsparciem
II.2.	Prowadzenie Punktu Interwencyjno-Konsultacyjno - Wspierającego (Skawina, ul. Rynek 24) dla rodzin i osób doświadczających przemocy oraz innymi problemami mogącymi prowadzić do wykluczenia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców • liczba założonych Niebieskich Kart • liczba dyżurów
II.3.	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez organizację i/lub dofinansowanie szkoleń/ superwizji podnoszenie kwalifikacji służb, instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej/podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń i innych form szkoleniowych • liczba uczestników
II.4.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie przemocy domowej i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizowanie kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych, skierowanych do osób/rodzin dotkniętych przemocą	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań
II.5.	Edukacja społeczna poprzez m.in. włączenie się w ogólnopolskie/ lokalne akcje promujące więzi rodzinne, edukacje osób starszych, budowanie świadomości na temat instytucji pomocowych, rozpowszechnienie informacji o grupach samopomocowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dystrybuowanych materiałów • liczba działań informacyjnych/kampanii edukacyjnych • liczba szkoleń/ warsztatów
II.6.	Pomoc psychologiczna, opiekuńczo-wychowawcza i socjoterapeutyczna w	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci uczęszczających na zajęcia prowadzone

<p>szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, przemocowym, narkotykowym/ rozszerzanie i wspieranie grup świetlicowych: - dofinansowanie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci prowadzonej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Skawina, ul. Rynek 24 prowadzonej na zlecenie Gminy Skawina), - utrzymanie bieżącego budynku (Skawina, ul. Szkolna 1) jako bazy lokalowej do realizacji programów socjoterapeutycznych itp., a także miejsca spotkań Grupy AA- w tym m.in. opłaty za media, remonty budynku itp.</p>	<p>w świetlicach oraz w placówce wsparcia dziennego</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba grup samopomocowych
<p>II.7. Zagospodarowanie czasu wolnego w tym prowadzenie m. in. wyjazdów i półkolonii dla dzieci, tworzenie warunków do alternatywnego spędzania czasu wolnego, celem propagowania modelu życia bez alkoholu i środków psychoaktywnych oraz wzmacnianie więzi na płaszczyźnie rodzic - dziecko poprzez tworzenie miejsc aktywnego wypoczynku np. place zabaw, skate parki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci uczestniczących w wyjazdach/półkoloniach • liczba zrealizowanych działań • liczba osób • liczba utworzonych miejsc aktywnego wypoczynku
<p>II.8. Propagowanie wiedzy na temat FAS- alkoholowego zespołu płodowego i FASD- spektrum alkoholowych uszkodzeń płodu- poprzez organizację spotkań informacyjno- edukacyjnych, szkoleń, warsztatów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych działań informacyjno- edukacyjnych • liczba szkoleń/warsztatów
<p>II.9. Inne działania wynikające z bieżącej analizy sytuacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym m. in. prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
III.1.	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień, w tym o potwierdzonej skuteczności/opartych na naukowych podstawach/programów rekomendowanych, jak również warsztatów z zakresu zdrowego stylu życia. Wspieranie szkół w rozwijaniu działań profilaktycznych i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych programów/warsztatów • liczba uczestników • liczba placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych biorących udział w projekcie
III.2.	Realizacja działań profilaktycznych rozwijających/ wzmacniających kompetencje rodzicielskie, wychowawcze rodziców, przyszłych rodziców i opiekunów – m.in. „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań, • liczba uczestników
III.3.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej adresowanej do dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba odbiorców
III.4.	Wspieranie/organizacja spędzania czasu wolnego/wypoczynku/wakacji/ ferii dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Skawina, stanowiących alternatywę wobec używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (np. „ Klub Młodzieżowy”)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych form wsparcia • liczba wydarzeń • liczba osób objętych wsparciem
III.5.	Udział/organizacja projektów związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców (udział w kampaniach społecznych)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów • liczba placówek/instytucji biorących udział w wydarzeniu
III.6.	Prowadzenie edukacji publicznej o charakterze profilaktycznym w zakresie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań,

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
	uzależnień, w tym m. in. Organizowanie/współdział takich przedsięwzięć jak: kampanie społeczne, akcje, debaty, konkursy, imprezy, pikniki, kluby itp. (np. „Klub Rodzica”, „Klub Pedagoga”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych spotkań
III.7	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów profilaktycznych • liczba placówek/instytucji
III.8.	Opracowanie, zakup i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych i informacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, przemocy domowej, wykluczeniu społecznemu.	<ul style="list-style-type: none"> • ilość zakupionych/opracowanych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych i informacyjnych
III.9.	Współpraca m.in. z Komisariatem Policji w Skawinie, Strażą Miejską w Skawinie, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie i innymi instytucjami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy związane ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych uzależnień w tym uzależnień behawioralnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspólnie podjętych działań
III.10.	Organizacja szkoleń dla kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych szkoleń dla kadr • liczba osób biorących udział w szkoleniu
III.11	Inne działania wynikające z bieżącej analizy sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań

IV. Realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na terenie Gminy Skawina działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem nr 1103 z 16 stycznia 2003r. Burmistrza Miasta i Gminy Skawina, zwana dalej "Komisją".

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
IV.1.	Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none">• liczba podmiotów z którymi nawiązano współpracę
IV.2.	Udzielenie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none">• liczba osób, którym udzielono informacji
IV.3.	Podejmowanie czynności administracyjnych takich jak m.in. kierowanie na badania przez biegłych, kierowanie wniosków do sądu, pism do kuratorów itp., wydawanie opinii dot. zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych, uczestniczenie w postępowaniach sądowych, przeprowadzenie kontroli punktów sprzedawania i podawania napojów alkoholowych (planowanych i doraźnych)	<ul style="list-style-type: none">• liczba wniosków o podjęciu przymusowego leczenia• liczba wniosków o specjalistyczne badania diagnostyczne• liczba wniosków skierowanych do Sądu• liczba osób skierowanych do biegłych sądowych• liczba procesów sądowych z udziałem przedstawiciela GKRPA• liczba wydanych opinii• liczba przeprowadzonych kontroli
IV.4.	Finansowanie badań diagnostycznych prowadzonych przez biegłych sądowych	<ul style="list-style-type: none">• liczba opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu sporządzonych przez biegłych• liczba sfinansowanych badań
IV.5.	Szkolenia organizowane dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	<ul style="list-style-type: none">• liczba przeprowadzonych szkoleń (wg wykazu w punktach handlowych i gastronomicznych)
IV.6	Udział członków GKRPA w specjalistycznych szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,	<ul style="list-style-type: none">• liczba form szkoleniowych

przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej	
--	--

V. Działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich spożywania określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
V.1.	Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kontroli placówek handlowych i gastronomicznych • liczba podjętych działań zmierzających do wszczęcia postępowania – liczba wniosków o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
V.2.	Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania z naruszeniem art. 13 ¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba interwencji w związku z naruszeniem przepisów w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży określonych w art. 13¹ i 15 ustawy
V.3.	Opiniowanie przez GKRPA wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych lub podawanie napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami pod kątem Rady Miejskiej w Skawinie dotyczących limitu punktów sprzedaży i ich lokalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba pozytywnie/negatywnie zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży
V.4.	Ograniczenie sprzedaży alkoholu w pobliżu obiektów chronionych np. przedszkoli, szkół podstawowych itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych

VI. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
VI.1.	Edukacja osób uzależnionych i ich rodzin w problematyce uzależnienia i możliwości podjęcia leczenia	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań edukacyjnych • liczba odbiorców
VI.2.	Wspieranie działań readaptacyjnych i pomoc w integrowaniu osób uzależnionych ze środowiskiem lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań • liczba odbiorców

VII. Wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Nr	DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
VII.1.	Wspieranie merytoryczne działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w tym m.in. organizowanie konferencji, szkoleń, konsultacji, warsztatów itp., podnoszących kwalifikacje	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych działań • liczba uczestników działań • liczba wspieranych instytucji, NGO i osób fizycznych
VII.2.	Prowadzenie działań wspierających abstynencję i trzeźwienie osób uzależnionych od alkoholu, mających na celu promowanie stylu życia wolnego od uzależnień i utrzymanie życia w trzeźwości	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań • liczba uczestników działań
VII.3.	Współpraca z grupami samopomocowymi AA: „AQUA VITA”, „HALLER”, „AL.- ANON” „ ITA ROSA”, Stowarzyszeni Abstynenckie „ALAM” i innymi stowarzyszeniami abstynenckimi) w celu prowadzenia działań skierowanych do osób uzależnionych, współuzależnionych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań • liczba odbiorców
VII.4.	Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki zdrowia i	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań

zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy domowej i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych, skierowanych do wszystkich mieszkańców	
--	--

Rozdział III

III.1. Działalność i zasady Wynagradzania Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie została powołana na podstawie Zarządzenia nr 1103 z 16 stycznia 2003r. Burmistrza Miasta i Gminy Skawina. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Posiedzenia Komisji odbywają się w budynku Centrum Usług Społecznych w Skawinie przy ul. Ks. J. Popiełuszki 17, w każdy wtorek w celu obsługi mieszkańców. Posiedzenia GKRPA mogą również odbywać się w inne dni w zależności od potrzeb. Poza posiedzeniami plenarnymi, członkowie Komisji wykonują inne czynności wynikające z zakresu działania Komisji poza siedzibą Centrum Usług Społecznych (np. wizja lokalna punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, uczestnictwo w kontrolach punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, uczestnictwo w grupach diagnostyczno -pomocowych powoływanych w związku z prowadzonymi procedurą „Niebieska Karta”.

Dla członków Komisji ustala się następujące wynagrodzenie:

- za udział z posiedzeniu plenarnym członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 60,00 zł brutto za każdą pełną, przepracowaną godzinę zegarową. Wypłata wynagrodzenia, nastąpi na podstawie miesięcznego zestawienia w okresach miesięcznych tj. do 10- go dnia następnego miesiąca. Zestawienie uwzględnić będzie: datę/liczbę posiedzeń, liczbę przepracowanych godzin oraz listę obecności na posiedzeniach, oraz łączną kwotę wynagrodzenia brutto przypadającą dla członka Komisji,
- za uczestnictwo w kontrolach punktów sprzedaży/podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholów, o ile nie jest to związane z innymi zadaniami członka Komisji realizowanymi w tym samym czasie, członek Komisji wchodzący w skład „Zespołu Kontrolującego” otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 60,00 zł brutto za 1 punkt

sprzedaży/podawania napojów alkoholowych, w których dokonano kontroli. Wypłata wynagrodzenia, nastąpi na podstawie miesięcznego zestawienia w okresach miesięcznych tj. do 10-go dnia następnego miesiąca. Zestawienie uwzględniać będzie: imię i nazwisko członka Komisji przeprowadzono kontrolę, datę kontroli, liczbę punktów, w których przeprowadzono kontrolę, oraz łączną należną kwotę wynagrodzenia brutto przypadającą dla członka Komisji. Podstawą zatwierdzenia zestawienia do wypłaty będzie potwierdzenie przez Przewodniczącego Komisji lub Zastępcę Przewodniczącego Komisji na podstawie protokołów z przeprowadzonych kontroli w danych punktach sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych.

Z każdego posiedzenia Komisji sporządzone są listy obecności i protokoły zatwierdzone przez Przewodniczącego Komisji lub Zastępcę Przewodniczącego Komisji, które stanowią podstawę do sporządzenia zestawienia zbiorczego do wynagrodzenia.

W przypadku nieobecności członka na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.

Rozdział IV

IV.1. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu

Głównym źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są środki finansowe znajdujące się w budżecie gminy Skawina w Dziale: 851 Ochrony Zdrowia , Rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” oraz Rozdział 85153 „Zwalczanie Narkomanii” pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18² o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Środki finansowe z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w danym roku budżetowym przechodzą jako nadwyżki na rok następny i są przeznaczone na realizację Gminnego Programu. W miarę pozyskiwanie środków „zewnętrznych” mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne.

IV.2. Zasoby instytucjonalne i realizatorzy Gminnego Programu

Podmiotem realizującym Gminny Program jest Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

Zasoby instytucjonalne:

- Centrum Usług Społecznych
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Urząd Miasta i Gminy Skawina
- Jednostki pomocnicze gminy
- Sołectwa gminy Skawina
- Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży
- Placówki Oświatowe działające na terenie Gminy Skawina
- Zespół Specjalistycznych Placówek Wspierania Edukacji w skład, którego wchodzi: Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skawinie, Biblioteka Pedagogiczna w Skawinie
- Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży w Skawinie będąca w strukturze Szpitala im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie
- Centrum Zdrowia Psychicznego Małopolska- Południe będące w strukturze Szpitala im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie- filia Skawina, ul. Kopernika 13,
- Policja
- Straż Miejska w Skawinie
- Placówki Zdrowotne na terenie Gminy Skawina
- Parafie, poradnie rodzinne
- Grupa Samopomocowa Anonimowych Alkoholików AA „AQUA VITA”
- Grupa Samopomocowa Anonimowych Alkoholików „Haller”
- Grupa Rodzinna „Al.-Anon” „Vita Rosa”
- Miejska Biblioteka Publiczna w Skawinie
- Organizacje pozarządowe
- Lokalne media
- oraz inne instytucje i osoby w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy inne podmioty, a których działalność ma na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej.

IV.3. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu

Monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do dalszego planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. Monitoring prowadzony będzie na bieżąco na podstawie:

1. Wymiany informacji między instytucjami, organizacjami oraz wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Gminy Skawina,
2. Analizy realizacji Gminnego Programu w oparciu o dane przekazane przez podmioty zaangażowane w realizację Gminnego Programu,

3. Działań oceniających rodzaj i stopień zagrożenia uzależnieniem od alkoholu oraz monitorujących skuteczność realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,

Dane te są potrzebne do podejmowania decyzji dotyczących rozszerzania, ograniczania lub zmiany poszczególnych działań profilaktycznych realizowanych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta i gminy Skawina oraz podejmowanych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Centrum Usług Społecznych w Skawinie sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu i efektów jego realizacji i przedkłada go Radzie Miasta Skawiny w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.